

SENAT DE BELGIQUE

SESSION EXTRAORDINAIRE DE 1991-1992

14 MAI 1992

Proposition de loi modifiant la loi du 12 juillet 1976 relative à la réparation de certains dommages causés à des biens privés par des calamités naturelles

(Déposée par M. Bouchat et consorts)

DEVELOPPEMENTS

L'expérience récente de l'application de la loi du 12 juillet 1976 relative à la réparation de certains dommages causés à des biens privés par des calamités naturelles, a démontré l'existence de lacunes dans certaines dispositions de cette loi: lenteur de la procédure, exclusion de certains phénomènes naturels, quasi-inadaptation des montants à l'index, interventions facultatives de la part des autorités payantes en cas d'avances sur réparation, etc.

Sous la précédente législature, j'ai été cosignataire d'une proposition de loi, déposée par le sénateur Antoine, en vue de corriger ces défauts (voir Doc. Sénat n° 879-1, 1989-1990).

Tenant compte des réalités budgétaires, mais aussi du phénomène de la sécheresse, la présente proposition se veut beaucoup plus réaliste notamment en cantonnant l'intervention financière de l'Etat à la seule couverture des dommages directs et matériels: on ne saurait en effet vouloir de l'Etat qu'il prenne en charge la réparation complète des dommages résultant de calamités naturelles.

BELGISCHE SENAAT

BUITENGEWONE ZITTING 1991-1992

14 MEI 1992

Voorstel van wet tot wijziging van de wet van 12 juli 1976 betreffende het herstel van zekere schade veroorzaakt aan private goederen door natuurrampen

(Ingediend door de heer Bouchat c.s.)

TOELICHTING

De jongste ervaringen opgedaan bij de toepassing van de wet van 12 juli 1976 betreffende het herstel van zekere schade veroorzaakt aan private goederen door natuurrampen hebben uitgewezen dat sommige bepalingen van die wet leemten vertonen: trage procedure, uitsluiting van bepaalde natuurverschijnselen, bijna onbestaande indexering van de bedragen, facultatieve tegemoetkomingen vanwege de betalende overheid in geval van voorschot op herstelkredieten, enz.

In de voorbije zittingsperiode ben ik medeondertekenaar geweest van een voorstel van wet, ingediend door senator Antoine, om die gebreken te verhelpen (zie Gedr. St. Senaat 879-1, 1989-1990).

Gelet op de begrotingstoestand maar ook op het natuurverschijnsel van de droogte, is dit voorstel meer realistisch, met name omdat het de financiële tegemoetkoming van de Staat uitsluitend toekent voor de dekking van directe en materiële schade: men mag immers niet verwachten dat de Staat de schade die door natuurrampen wordt veroorzaakt, volledig op zich neemt.

L'intervention de la Caisse des calamités constitue en soi un apport incontestablement positif à la réparation des dommages calamiteux. Et une trop grande générosité dans les conditions d'octroi et l'importance des montants versés risquerait à plus ou moins long terme d'hypothéquer la subsistance de la Caisse et sa capacité financière.

Si le régime rigoureux que la loi de 1976 impose à cet effet doit dès lors être maintenu, il convient d'assouplir certaines dispositions par trop exorbitantes et également renforcer l'efficacité des procédures d'octroi d'indemnisation.

La présente proposition poursuit quatre objectifs :

1° la reconnaissance du phénomène de sécheresse en tant que calamité agricole;

2° l'accélération et l'assouplissement de la procédure de réparation des dommages, par l'imposition de délais à charge des autorités intervenantes, et par l'introduction d'un recours contre le refus d'octroi d'avances sur les interventions financières;

3° l'instauration d'un mécanisme plus contraignant d'adaptation des montants à l'index;

4° le cumul autorisé des indemnités payées par les pouvoirs publics.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article premier

La description des faits dommageables donnant lieu à l'intervention financière de l'Etat ne reprend pas, en tant que calamité agricole, le phénomène de la sécheresse. Pour peu cependant que celle-ci soit d'un caractère ou d'une intensité exceptionnels, il est nécessaire de la considérer comme calamité, vu les désastres qu'elle peut provoquer aux terres de culture et aux récoltes.

Aussi est-il proposé de la mentionner expressément dans le texte de la loi.

Article 2

En vue d'accélérer la procédure en réparation des dommages, il est proposé que la reconnaissance par le Roi du fait dommageable comme constituant une calamité naturelle soit faite au plus tard dans un délai de trois mois après la survenance de ce fait.

De tegemoetkoming van de Nationale Kas voor Rampenschade vormt ontegensprekelijk een positieve bijdrage tot het herstel van schade door natuurrampen. Een te ruime toepassing van de toekenningsvoorwaarden en te hoge bedragen zouden op termijn een hypotheek kunnen leggen op de werking en de betalingscapaciteit van de Kas.

Het strenge stelsel dat door de wet van 1976 dan ook werd opgelegd, moet dus worden gehandhaafd. Weliswaar moeten sommige te ver gaande bepalingen worden versoepeld en moeten ook de procedures voor het toekennen van een vergoeding doelmatiger verlopen.

Met dit voorstel worden vier doelstellingen beoogd:

1° de erkenning van het droogtefenomeen als landbouwramp;

2° de bespoediging en de versoepeling van de procedure inzake herstel van de schade door de invoering van termijnen die de handelende besturen moeten naleven, en door de invoering van een voorziening tegen de weigering om een voorschot op de geldelijke tegemoetkoming toe te kennen;

3° De invoering van een stringenter mechanisme voor de aanpassing van de bedragen aan het indexcijfer;

4° De toegelaten cumulatie van de vergoedingen die door de overheid worden uitbetaald.

TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

In de beschrijving van de schadelijke feiten die aanleiding geven tot een financiële tegemoetkoming van de Staat, wordt het droogteverschijnsel niet vermeld als landbouwramp. Niettemin dient de droogte, voor zover ze uitzonderlijke vormen aanneemt, te worden beschouwd als een ramp, gelet op de schade die aan landbouwgronden en oogsten wordt toegebracht.

Daarom wordt voorgesteld het droogteverschijnsel uitdrukkelijk te vermelden in de tekst van de wet.

Artikel 2

Teneinde de procedure voor het herstel van de schade te bespoedigen, wordt voorgesteld dat de Koning het schadelijke feit als natuurramp erkent binnen een termijn van drie maanden nadat het feit zich heeft voorgedaan.

Ce délai de trois mois reste conséquent; il est cependant nécessaire, dès lors que certaines calamités peuvent apparaître progressivement et se développer au cours d'un laps de temps assez long.

Article 3

En application de l'article 10, § 1er, 3°, alinéa 2, de la loi, un arrêté royal peut adapter à l'index les tranches des montants nets des dommages repris dans la loi. Cette adaptation n'est donc pas automatique, et présuppose une augmentation de 20 p.c. de l'index avant de pouvoir être réalisée.

Un arrêté royal du 9 avril 1990 a réalisé cette adaptation pour la première fois depuis l'entrée en vigueur de la loi, alors pourtant que l'index avait déjà augmenté de 80 p.c. entre 1976 et 1987.

Il est dès lors proposé de systématiser l'adaptation des montants à l'index, sans plus recourir à l'intervention royale, en cas d'augmentation de 10 p.c. de l'index, l'indice de départ étant celui d'avril 1990, mois de l'adoption de l'arrêté royal d'adaptation.

Article 4

Selon l'article 10, § 1er, 5°, a), l'indemnité de réparation est diminuée de toutes sommes payées par les pouvoirs publics belges ou étrangers.

Il est proposé que l'indemnité de réparation ne puisse être diminuée que du montant des sommes payées par les pouvoirs publics qui, additionné à cette indemnité de réparation, dépasse le montant du dommage effectivement subi par le sinistré. Le même sort serait réservé aux indemnités d'assurance.

Ainsi, si pour un dommage de 1 000 000 de francs, une indemnisation de réparation de 600 000 francs est prévue et que, par exemple, une Région intervient pour 200 000 francs, ce dernier montant ne doit pas être déduit, car les deux interventions publiques constituent un total de 800 000 francs, soit moins que le dommage effectivement subi.

Par contre, si la Région intervient pour 500 000 francs, le montant de l'indemnité doit être réduit de 100 000 francs, sous peine de voir la victime indemnisée au-delà du dommage subi.

L'article 4 vise également à accélérer la procédure d'octroi des réparations en imposant que, dans les 15 jours du dépôt par la victime de sa demande d'inter-

Die termijn van drie maanden blijft gehandhaafd; hij is noodzakelijk aangezien sommige rampen zich geleidelijk kunnen ontwikkelen en in de loop van een redelijk lange tijdsspanne opduiken.

Artikel 3

Met toepassing van artikel 10, § 1, 3°, tweede lid, van de wet kunnen de schijven van de nettobedragen van de schadegevallen die in de wet vermeld staan, bij koninklijk besluit aangepast worden aan het indexcijfer. Die aanpassing geschiedt dus niet automatisch en er wordt aangenomen dat ze pas kan worden verricht wanneer het indexcijfer met 20 pct. is gestegen.

Die aanpassing werd voor de eerste maal sinds de inwerkingtreding van de wet uitgevoerd bij koninklijk besluit van 9 april 1990, hoewel het indexcijfer tussen 1976 en 1987 al met 80 pct. was gestegen.

Er wordt dan ook voorgesteld de aanpassing van de bedragen aan het indexcijfer systematisch toe te passen in geval van een indexstijging met 10 pct. zonder dat een koninklijk besluit moet worden uitgevaardigd, met als beginindexcijfer dat van de maand april 1990, de maand waarin het koninklijk besluit tot aanpassing werd aangenomen.

Artikel 4

Volgens artikel 10, § 1, 5°, a), wordt de herstelvergoeding verminderd met alle bedragen die door de Belgische of buitenlandse overheid worden betaald.

Er wordt voorgesteld dat de hersteilvergoeding slechts kan worden verminderd met het bedrag van de door de overheid uitbetaalde sommen dat, opgeteld bij die herstelvergoeding, het bedrag van de door de getroffen werkelijk opgelopen schade overschrijdt. Voor de vergoedingen van de verzekering zou hetzelfde gelden.

Indien aldus voor een schadegeval van 1 000 000 frank een herstelvergoeding van 600 000 frank wordt uitgekeerd en een Gewest bijvoorbeeld een tegemoetkoming van 200 000 frank betaalt, dan moet dat laatste bedrag niet in mindering worden gebracht want de twee overheidstegemoetkomingen vormen een totaal van 800 000 frank, d.w.z. minder dan de werkelijk geleden schade.

Indien het Gewest echter een uitkering van 500 000 frank toekent, dan moet het bedrag van de vergoeding verminderd worden met 100 000 frank, zoniet ontvangt de getroffene meer dan het bedrag van de geleden schade.

Artikel 4 beoogt eveneens de procedure tot toekenning van de vergoedingen te bespoedigen en bepaalt dat de gouverneur binnen vijftien dagen nadat de

vention financière, le gouverneur désigne un expert qui, dans le mois de sa désignation, devra déposer son rapport sur l'importance du dommage.

Article 5

Il est proposé de permettre aux victimes qui sollicitent de l'autorité provinciale une avance sur indemnités de pouvoir exercer un recours contre la décision négative qui serait rendue à cet égard par le gouverneur.

Actuellement, le refus d'octroyer des avances ne peut faire l'objet de recours, alors pourtant que des recours sont par ailleurs prévus contre les autres décisions rendues par les autorités provinciales, et que le refus d'octroyer des avances à une victime peut placer celle-ci dans une situation financière inextricable.

Il est proposé de calquer la procédure de recours contre les décisions de refus d'avances sur les procédures existant aujourd'hui contre les décisions de refus d'intervention financière, où la Cour d'appel du ressort de la province est compétente.

André BOUCHAT.

*
* *

PROPOSITION DE LOI

Article premier

A l'article 2, § 1er, 2°, de la loi du 12 juillet 1976 relative à la réparation de certains dommages causés à des biens privés par des calamités naturelles, les mots « et les sécheresses » sont insérés *in fine* de la première phrase.

Art. 2

A l'article 2, § 2, de la même loi les mots « au plus tard trois mois après la survenance du fait dommageable » sont insérés *in fine* de la première phrase.

Art. 3

A l'article 10, § 1er, de la même loi, sont apportées les modifications suivantes:

1° Au 3°, l'alinéa 2 est remplacé par la disposition suivante:

getroffene zijn aanvraag tot financiële tegemoetkoming heeft ingediend, een deskundige moet aanwijzen die, binnen de maand na zijn aanstelling, een verslag over de omvang van de schade moet indienen.

Artikel 5

Er wordt voorgesteld dat de getroffen en die van de provinciale overheid een voorschot op de vergoeding vragen, voorziening kunnen instellen tegen de negatieve beslissing die de gouverneur daaromtrent zou nemen.

Op dit ogenblik is het onmogelijk voorziening in te stellen tegen de weigering om voorschotten toe te kennen terwijl er verder wel voorziening mogelijk is tegen de andere beslissingen van de provinciale overheid. Bovendien kan de weigering om voorschotten toe te kennen de getroffen in een uiterst benarde financiële toestand brengen.

Er wordt voorgesteld de voorzieningsprocedure tegen beslissingen van weigering van voorschotten over te nemen van de huidige procedures tegen de beslissingen van weigering van financiële tegemoetkoming waarvoor het hof van beroep van het ambtsgebied van de provincie bevoegd is.

*
* *

VOORSTEL VAN WET

Artikel 1

In artikel 2, § 1, 2°, van de wet van 12 juli 1976 betreffende het herstel van zekere schade veroorzaakt aan private goederen door natuurrampen wordt de eerste volzin aangevuld met de woorden: « en de droogten ».

Art. 2

In artikel 2, § 2, van dezelfde wet wordt de eerste volzin aangevuld met de woorden: « uiterlijk drie maanden nadat het schadelijke feit zich heeft voorgedaan ».

Art. 3

In artikel 10, § 1, van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° In het 3°, wordt het tweede lid vervangen door de volgende bepaling:

« Le montant de la franchise fixé au 2° ci-avant, ainsi que les limites des tranches déterminées au présent 3°, sont adaptés en fonction de l'évolution du coût général moyen de la reconstitution ou de la réparation des biens, chaque fois que l'index officiel des prix de détail augmente de 10 p.c. par rapport à celui qui se rapporte au mois d'avril 1990. »

2° Au 5°, le a) est remplacé par la disposition suivante:

« a) de la partie des sommes payées par les pouvoirs publics belges ou étrangers, par des organismes internationaux ou par des personnes physiques ou morales, à titre de couverture ou de réparation, totale ou partielle, des dommages visés par la présente loi qui, ajoutées à l'indemnité de réparation, dépassent le montant total du dommage reconnu par le gouverneur de la province, conformément à l'article 19 de la loi. »

Art. 4

A l'article 19, § 1er, de la même loi, l'alinéa 3 est remplacé par la disposition suivante:

« Le gouverneur procède à la désignation de l'expert dans les quinze jours qui suivent le dépôt par l'intéressé de sa demande d'intervention financière. L'expert dépose son rapport de constatation des dommages dans le mois de sa désignation, et une copie de ce rapport est envoyée à l'intéressé sous pli recommandé à la poste. »

Art. 5

L'article 30, § 2, de la même loi, est remplacé par la disposition suivante:

« La décision par laquelle le gouverneur refuse une avance peut faire l'objet d'un recours devant la cour d'appel dans le ressort de laquelle se trouve la province dont le gouverneur a statué en première instance.

Le recours est formé conformément aux articles 22 et suivants ».

André BOUCHAT.
Georges CARDOEN.
Jean-Pierre VANCROMBRUGGEN.
André VANHAVERBEKE.
Jan LECLERCQ.
Pierre SCHARFF.
Maurice BAYENET.

« Het bedrag van de vrijstelling vastgesteld in het 2° alsook de grenzen van de schijven bepaald onder dit 3° worden aangepast volgens de ontwikkeling van de gemiddelde algemene kosten van de wedersamenstelling of van de herstelling der goederen, telkens als het officiële indexcijfer van de kleinhandelsprijzen met 10 pct. stijgt in vergelijking met dat welke betrekking heeft op de maand april 1990. »

2° Het 5°, a), wordt vervangen door de volgende bepaling:

« a) met het gedeelte van de bedragen door de Belgische of buitenlandse overheid, door internationale organisaties of door natuurlijke of rechtspersonen uitgekeerd als dekking of als volledig of gedeeltelijk herstel van de in deze wet bedoelde schade die, toegevoegd aan de herstelvergoeding, het totale bedrag van de schade overschrijden, erkend door de provinciegouverneur overeenkomstig artikel 19 van de wet. »

Art. 4

In artikel 19, § 1, van dezelfde wet wordt het derde lid vervangen als volgt:

« De gouverneur wijst de deskundige aan binnen vijftien dagen volgend op de indiening door de belanghebbende van zijn aanvraag tot financiële tegemoetkoming. De deskundige dient zijn verslag van de vaststelling van de schade in binnen de maand na zijn aanwijzing en een afschrift van dat verslag wordt bij een ter post aangetekende zending aan de belanghebbende toegezonden. »

Art. 5

Artikel 30, § 2, van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Tegen de beslissing waarmee de gouverneur een voorschot weigert, kan voorziening worden ingesteld bij het hof van beroep van het ambtsgebied waarin zich de provincie bevindt waarvan de gouverneur in eerste aanleg uitspraak heeft gedaan.

De voorziening wordt ingesteld overeenkomstig de artikelen 22 e.v. »